

*Odbor za regionalni razvoj
predsednik*

27.1.2023

Irene Tinagli
predsednica
Odbor za ekonomske in monetarne zadeve
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik 2023
(2022/2150(INI))

Spoštovana gospa predsednica!

Odbor za regionalni razvoj je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Na seji dne 6. oktobra 2022 je odbor odločil, da bo pripravil mnenje v obliki pisma.

Odbor za regionalni razvoj je vprašanje obravnaval na seji dne 25. januarja 2023. Na seji¹ se je odločil, da Odbor za ekonomske in monetarne zadeve, kot pristojni odbor, pozove, da v predlog resolucije, ki ga bo sprejel, vključi pobude, navedene v nadaljevanju.

S spoštovanjem!

Younous Omarjee

¹ Pri končnem glasovanju so bili navzoči: Younous Omarjee (predsednik), Isabel Benjumea Benjumea (podpredsednica), Krzysztof Hetman (podpredsednik), Nora Mebarek (podpredsednica), François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Hannes Heide, Ondřej Knotek, Elżbieta Kruk, Martina Michels, Denis Nesci, Niklas Nienaaß, Andrej Novakov (Andrej Novakov), Jan Olbrycht, Alessandro Panza, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Caroline Roose, Bronis Ropé, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Jordi Cañas (namesto Alina Mituţe v skladu s členom 209(7) Poslovnika), Gilles Lebreton (namesto Erica Minardija v skladu s členom 209(7) Poslovnika).

POBUDE

Odbor REGI

- ob upoštevanju členov 174 in 175 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
 1. želi spomniti, da člen 175 PDEU določa, da države članice vodijo in usklajujejo svojo gospodarsko politiko tako, da dosegajo tudi cilje, navedene v členu 174; člen 174 PDEU pa določa, da Unija razvija in izvaja tiste svoje dejavnosti, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske, socialne in teritorialne kohezije; želi poleg tega spomniti, da je treba pri oblikovanju in izvajanju politik Unije, vključno z evropskim semestrom za usklajevanje ekonomskih politik, poleg členov 174 in 175 PDEU v celoti upoštevati ta cilj ter spodbujati vsesplošno usklajeno doseganje ciljev Unije in zmanjševanje neskladja med stopnjami razvitosti različnih regij;
 2. poudarja, da člen 174 PDEU Evropski uniji in njenim državam članicam nalaga tudi, da krepijo ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije ter si prizadevajo zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij z najbolj omejenimi možnostmi (člen 3(3) PEU), pri čemer se posebna pozornost namenja podežlju, območjem, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, ter otoškim, čezmejnimi in gorskimi regijam. Poleg tega je treba to treba zagotoviti tudi z vsemi drugimi politikami EU, zlasti tistimi v okviru evropskega semestra, ki ne smejo ogroziti cilja teritorialne kohezije med temi območji;
 3. poudarja, da sklepi evropskega semestra in priporočila za posamezne države pomembno vplivajo na regije in da bi bilo treba ta vpliv redno spremljati v okviru kohezijske politike; poziva Komisijo, naj se v evropskem semestru bolj osredotoči na doseganje cilja ekonomske, socialne in teritorialne kohezije ter naj v ustreznih poročilih za posamezne države in z njimi povezanih priporočilih obravnava izzive, s katerimi se spopadajo evropska območja in regije;
 4. poudarja, da bo zaradi zelenega in digitalnega prehoda, potrebe po zagotavljanju energetske varnosti ter družbene in gospodarske odpornosti v prihodnjih letih potrebne trajno visoke ravni naložb; poudarja, kako pomembno je, da se naložbe, ki izpolnjujejo te cilje in ne odstopajo od ciljev Pariškega sporazuma, ustrezno upoštevajo pri oceni fiskalnega položaja držav v okviru Pakta za stabilnost in rast;
 5. predlaga, naj se razmisli o učinkovitejšem vključevanju ciljev trajnostnega razvoja v evropski semester, in želi spomniti, da se ta okvir upravljanja že uporablja v regijah in mestih. OECD pa ocenjuje, da 65 % ciljev trajnostnega razvoja ni mogoče doseči brez sodelovanja regij in mest;
 6. poudarja, da sklepi evropskega semestra in priporočila za posamezne države pomembno vplivajo na regije in lahko imajo negativne družbene in gospodarske posledice za evropske državljane; poudarja, da je treba pri izvajanju strukturnih reform, določenih v evropskem semestru, upoštevati regionalne posebnosti, da bi ublažili posledice krize, ki

je prinesla prekomerno povečanje življenjskih stroškov in s tem močno prizadela državljane;

7. meni, da je treba za morebitno vključitev ciljev trajnostnega razvoja in evropskega stebra socialnih pravic v evropski semester oceniti obstoječe kazalnike za spremljanje izvajanja gospodarskih, okoljskih in socialnih politik EU; ugotavlja, da je treba pri morebitni vključitvi ciljev trajnostnega razvoja v evropski semester upoštevati različna ozemeljska izhodišča in da je zanjo potrebna ustrezna statistična podlaga, da se bodo lahko cilji trajnostnega razvoja spremljali na regionalni ravni;
8. poziva, naj se v evropskem semestru več pozornosti nameni posebni podpori, ki jo države članice namenjajo regijam, ki so prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer in ki jih je prehod na bolj trajnostno in zeleno gospodarstvo najbolj prizadel, kar lahko spodbudi zaposlitvene možnosti, ter naj se obravnavajo strukturni izzivi, s katerimi se spopadajo regije s srednjimi dohodki, ki so se ujele v razvojno past, ter najbolj oddaljene in najsevernejše regije z nizko gostoto prebivalstva, otoške in gorske regije;
9. meni, da bi bilo treba v evropskem semestru bolj upoštevati teritorialno razsežnost; poleg tega poudarja, da bi bilo treba teritorialne razlike odpravljati z lokaliziranimi politikami, podprtimi z ocenami teritorialnega učinka;
10. želi opozoriti, da se je treba v evropskem semestru še bolj osredotočiti na kakovostne zaposlitve, enakost spolov, trajnostno rast, socialne in podnebne cilje ter na povezavo med njimi, da bi izboljšali kakovost življenja državljanov in povečali njihovo blaginjo;
11. ugotavlja, da so zaradi nedavnih kriz, kot sta pandemija COVID-19 in ruska vojna proti Ukrajini, mnoge države zapadle v nenadno in globoko recesijo, ki je povzročila hitro rastoče stroške energije in inflacijo ter prinesla veliko negotovosti; meni, da se te krize ter njihove gospodarske in družbene posledice od države do države razlikujejo, revščina, neenakosti in razlike med regijami EU pa povečujejo; poudarja, da si je treba bolj prizadevati za odpravo teh neenakosti ter spodbujanje hitrega in trajnega okrevanja, predvsem s podpiranjem malih in srednjih podjetij, ki jih je prizadelo povečanje stroškov energije;
12. meni, da mora zaradi socialno-ekonomske krize, ki so jo v EU povzročile posledice pandemije COVID-19 in ruska vojna proti Ukrajini, Pakt za stabilnost in rast še naprej mirovati, dokler se države članice ne dogovorijo, da bodo pregledale veljavna pravila ekonomskega upravljanja;
13. opozarja, da mehanizem za okrevanje in odpornost temelji na členu 175 PDEU, katerega namen je uresničiti cilje iz člena 174 PDEU, in tako kot dolgoročna strukturna naložba dopolnjuje kohezijsko politiko;
14. poudarja, kako pomembno je hitro in učinkovito izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, ki ga Svet priznava kot kohezijski instrument in eno od glavnih orodij za okrevanje, saj prinaša 672,5 milijarde EUR posojil in nepovratnih sredstev za finančno podporo v prvih letih okrevanja. Med nauki zadnje svetovne gospodarske, socialne in finančne krize je tudi ta, da je nujna visoka stopnja odpornosti domačih gospodarstev in da se je treba v okviru evropskega semestra izogibati represivnim pristopom k

ekonomskemu upravljanju; meni, da je bistveno vzpostaviti dopolnjevanje znotraj kohezijskih programov in mehanizma za okrevanje in odpornost in med njimi ter preprečiti prekrivanje pri njihovem izvajanju;

15. spodbuja Komisijo, naj glede na sedanjo gospodarsko krizo ter rast inflacije in stroškov energije državam članicam dovoli, da svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost prilagodijo novim razmeram, ter jih pri tem podpira, kot je določeno v členu 21 mehanizma za okrevanje in odpornost, da se bodo razpoložljiva sredstva še naprej uporabljala učinkovito;
16. poudarja, kako pomembno je hitro in učinkovito izvajanje kohezijske politike za obdobje 2021–2027; poudarja, da je treba ta proces pospešiti, da bi se izognili nadaljnjim zamudam;
17. poziva, naj mehanizem za okrevanje in odpornost pomaga ustvariti bolj trajnostno, odporno in pravično Evropo za naslednjo generacijo, tudi z naložbami in zakonodajo na področju okoljske trajnostnosti, energije iz obnovljivih virov, obnove, trajnostne mobilnosti, biotske raznovrstnosti in produktivnosti; poudarja, da je za uresničitev cilja 30-odstotne vključitve podnebnih ukrepov v večletni finančni okvir in instrument EU za okrevanje v skladu s cilji OZN za trajnostni razvoj nujno, da vsak načrt za okrevanje in odpornost vključuje najmanj 37 % odhodkov, povezanih s podnebnimi ukrepi; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo doslednost, skladnost in sinergije z agendo OZN za trajnostni razvoj do leta 2030;
18. poudarja, da je sodelovanje regionalnih in lokalnih oblasti, gospodarskih in socialnih partnerjev, poklicnih združenj in ustreznih organov, ki predstavljajo civilno družbo, kot so nevladne organizacije, ključnega pomena za uspešno izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi hitro okrevali po sedanji krizi; v zvezi s tem obžaluje, da regionalne in lokalne oblasti niso bile dovolj vključene v zasnovo in izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj predloži orodje za ocenjevanje, da bi zagotovila, da bodo države članice spoštovale merila za posvetovanja z lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi organizacijami civilne družbe;
19. poudarja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri spodbujanju socialnega gospodarstva in zmanjševanju socialnih in ekonomskih neenakosti, da bi zadostili potrebam skupnosti, zlasti zaradi negativnih posledic pandemije COVID-19 in vojne v Ukrajini za podjetja in družbo kot celoto; poudarja, da so številna lokalna mala in srednja podjetja zagotavljala osnovne storitve v regijah, kjer javna socialnovarstvena infrastruktura ni najbolje delovala; poudarja, da je treba za močno gospodarsko okrevanje, v podporo podjetništvu in za ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest v vseh regijah EU pri razvoju socialnega gospodarstva v celoti izkoristiti potencial podjetij in organizacij socialnega gospodarstva;
20. meni, da je treba uporabiti prožnost, da bi se odzvali na hitre spremembe, ki jih prinaša sedanja kriza, in zagotovili ustrezne naložbe za spodbujanje ključnih sektorjev, zlasti najbolj prizadetih zaradi krize, ter tako spodbujali ustvarjanje in ohranjanje visokokakovostnih delovnih mest in zagotavljali enak dostop do trga dela v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic; poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti najranljivejšim skupinam prebivalstva; ugotavlja, da je pandemija pokazala, da

je treba okrepiti lokalno proizvodnjo, da v prihodnosti ne bi prišlo do pomanjkanja v kmetijskem, industrijskem in zdravstvenem gospodarskem sektorju; podpira kratke dobavne verige in lokalno proizvodnjo, da bi znatno zmanjšali emisije toplogrednih plinov in okrepili lokalna gospodarstva, ki jih je kriza oslabilo;

21. zatrjuje, da je kohezijska politika v Evropi najpomembnejša naložbena politika, tudi v procesu okrevanja; poudarja, da je treba povečati proračunska sredstva za kohezijsko politiko po obdobju 2021–2027, da bomo ohranili njeno evropsko dodano vrednost in s tem prispevali h gospodarski rasti, socialnemu vključevanju, inovacijam in varstvu okolja;
22. poudarja, da je treba v vseh fazah ekonomskega upravljanja utrditi in vanje vključiti politike enakosti spolov, zlasti glede na negativni vpliv pandemije COVID-19 na enakost spolov ter udeležbo žensk v gospodarstvu.